PILIETINĖS VISUOMENĖS INSTITUTAS

Pilietinės visuomenės instituto 2025 m. veiklos

ATASKAITA

2026 04 09 Nr. 1

I SKYRIUS

INFORMACIJA APIE VEIKLĄ ATASKAITINIU LAIKOTARPIU

1. Veiklos tikslai:

Viešoji įstaiga „Pilietinės visuomenės institutas“ yra pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio pagrindinė veikla – stiprinti pilietinę visuomenę, aktyviai prisidėti diegiant ir įtvirtinant demokratines bei pilietines vertybes.

Įstaigos veiklos tikslai:

1.1. stiprinti pilietinę visuomenę, aktyviai prisidėti diegiant ir įtvirtinant demokratines bei pilietines vertybes;
1.2. teikti visuomenei objektyvią ir patikimą su viešąja politika susijusią informaciją;
1.3. tvirtinti ir ginti viešajame gyvenime pilietinės visuomenės idėją bei principus;
1.4. padėti piliečiams sąmoningai ir aktyviai dalyvauti viešojoje veikloje, naudotis savo pilietinėms laisvėms ir teisėmis.

2. Uždaviniai:

Veiklos uždaviniai:

1.1. stebėti, analizuoti ir prognozuoti pilietinės visuomenės raidos tendencijas;
1.2. atskleisti bei slopinti pilietinei visuomenei neigiamą įtaką darančius veiksnius;
1.3. diegti politinės kultūros, grindžiamos pagarba pilietinei visuomenei, standartus ir procedūras;
1.4. inicijuoti diskusijas dėl tolesnių Lietuvos strateginių prioritetų ir viešosios politikos gairių;
1.5. skatinti kritinio, argumentuoto ir analitinio diskurso įsitvirtinimą viešajame Lietuvos gyvenime;
1.6. skatinti pilietinio sąmoningumo, aktyvumo ir visuomeninio asocijavimosi įgūdžius.

3. Siekiant veiklos tikslų atlikti darbai:

3.1. Visuomenės tyrimai

2024 m. Pilietinės galios indekso ir 2025 m. Pilietinės galios indekso tyrimai

Institutas tęsia 2005 metais pradėtus pilietinės visuomenės būklės tyrimus, kuriais siekia išryškinti opiausias sprėstinas Lietuvos pilietinės visuomenės problemas. 2007 metais pirmą kartą nustatytas ir paskelbtas kasmet skaičiuojamas visuomenės nuomonės apklausomis pagrįstas Lietuvos pilietinės galios indekso (PGI) tyrimas. Indekso paskirtis – nustatyti, koks yra ir kaip kinta Lietuvos gyventojų domėjimasis viešaisiais reikalais, pilietinis dalyvavimas bei pilietinio dalyvavimo potencialas, gyventojų

požiūris į turimas pilietines galias bei socialinės aplinkos palankumo pilietinei veiklai vertinimas. PGI, kartojamas kasmet, leidžia stebėti, analizuoti ir prognozuoti Lietuvos pilietinės visuomenės raidos tendencijas, šių tendencijų kismą bėgant laikui.

2025 m. kovo mėnesį buvo viešai paskelbti ir pristatyti PGI 2024 m. tyrimo rezultatai. Šalia pagrindinių PGI dimensijų tyrime skirtas dėmesys ir pilietiniam parengtumui: 2023 m. PGI tyrime ištyrus, kiek gyventojai patys asmeniškai yra ir jaučiasi pasirengę ekstremalioms situacijoms, supranta savo vietą valstybės gynyboje, 2024 m. tyrime dėmesys sutelktas ties dviem kitais pilietinio parengtumo aspektais – nusiteikimu veikti ekstremalių situacijų metu kartu su kitais ir kitiems, savanoriauti suvaldant krizes bei visuomenės sutelktumu. Atskiras dėmesys 2024 metų tyrime taip pat skirtas savanorystei, organizacinei narystei ir bendrai NVO įvaizdžiui.

2025 m. taip pat buvo atliktas Lietuvos visuomenės pilietinės galios indekso 2025 m. tyrimas. Tyrime taip pat detaliau tirta savanorystė, visuomenės palaikymas įvairioms protesto akcijoms, taip pat pirmą kartą atskiras dėmesys skirtas pilietinės galios atspindžiams kasdienybėje – darbuotojų jaučiamam (ne)saugumui darbe, pasiryžimui ginti savo interesus ir jo sąsajoms su pilietine galia. Tyrimo rezultatai viešai paskelbti 2026 metais.

2024 m. bei 2025 m. Lietuvos visuomenės pilietinės galios indekso tyrimus finansavo LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, reprezentatyvias Lietuvos gyventojų ir atskirai mokytojų apklausas 2024 ir 2025 metų Pilietinės galios indekso tyrimams atliko visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras „Vilmorus“. Tyrimo rezultatus galima rasti Pilietinės visuomenės instituto interneto svetainės puslapyje: http://www.civitas.lt/research/pilietines-galios-indeksas/.

3.2. Pilietinis visuomenės švietimas ir pilietinis įgalinimas

„Dialogo bendruomenės“ – seminarų ciklas bendruomenių dialogui ir ryšiui kurti

2025 m. PVI prisijungė prie „Kūrybinių jungčių“ įgyvendinamo projekto „Dialogo bendruomenės“ ir kartu surengė trijų seminarų ciklą, kuriuo siekta paskatinti vietos bendruomenių tinklaveiką, stiprinti dialogo kultūrą, tarpusavio pasitikėjimą ir bendradarbiavimą, pasitelkiant kūrybinius bei dalyvaujamuosius metodus. Seminarų metu dalyviams pasiūlytos mokslininkų įžvalgos apie vietos organizacijų reikšmę ir įtaką kuriant tvirtą, atvirą ir kūrybišką bendruomenę, dalyviai kviesti tyrinėti bendruomenėse kylančius iššūkius, ieškoti bendrų sąlyčio taškų, bendraveikos formų bei praktiškai išbandyti metodus, padedančius stiprinti ryšius tarp skirtingų visuomenės grupių.

Projektas orientuotas į gebėjimų stiprinimą ir ilgalaikio bendruomeninio atsparumo kūrimą šiandienos socialinių bei geopolitinių iššūkių kontekste. Dalyviams suteikti praktiniai įrankiai ir patirtys, padedantys mažinti susipriešinimą, skatinti bendrakūrą bei aktyvesnį pilietinį įsitraukimą vietos lygmeniu. Seminarų ciklas taip pat sudarė erdvę skirtingų organizacijų ir iniciatyvų tinklaveikai, skatino dalijimąsi patirtimis bei naujų bendradarbiavimo formų paiešką.

Rugsėjo-spalio mėnesiais seminarai suorganizuoti Ignalinoje, Rudaminoje ir Elektrėnuose.

Projektą „Dialogo bendruomenės” įgyvendina asociacija „Kūrybinės jungtys”, bendradarbiaudama su Britų taryba Lietuvoje, jis yra strateginės programos „People to People“ dalis. Iš dalies projektą finansuoja Lietuvos kultūros taryba. Kiti projekto partneriai: Ignalinos rajono savivaldybės viešoji biblioteka, Vilniaus rajono savivaldybės Centrinė biblioteka, Elektrėnų kultūros centras.

3.3. Advokacija, vieši PVI veiklos ir pozicijos pristatymai ir kita veikla

Be aukščiau ataskaitoje minėtų projektų ir jų rėmuose vykusių renginių, PVI veiklos, patirtis, atlikti tyrimai ir pozicija buvo pristatyti ir kitų renginių (organizuotų įvairių institucijų, pvz., LR Prezidentūros, ministerijų, Lietuvos bei užsienio NVO, mokslo institucijų) metu, nuolat teikti komentarai žiniasklaidai: valdžios ir nevyriausybinio sektoriaus bendradarbiavimo; piliečių bei NVO į(si)traukimo į sprendimų

priėmimo procesus; pilietinio ugdymo stiprinimo; dabartinės Lietuvos pilietinės visuomenės galios ir kelių jai stiprinti temomis.

PVI direktorė 2025 m. tęsė darbus kaip Nevyriausybinių organizacijų fondo tarybos prie LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos narė bei Atviros vyriausybės partnerystės darbo grupės prie LR Vyriausybės narė, dirbo LR Prezidento iniciatyvos „Lietuvos galia“ apdovanojimų komisijoje, kartu su kolege iš VU TSPMI stebėjo ir atliko pirmosios Vilniaus miesto piliečių asamblėjos nepriklausomą vertinimą.

4. Siekiant veiklos tikslų pasiekti rezultatai:

4.1. Viešai pristatytas Lietuvos visuomenės Pilietinės galios indekso 2024 m. tyrimas.

4.2. Atliktas Lietuvos visuomenės Pilietinės galios indekso 2025 m. tyrimas.

4.3. Su „Kūrybinėmis jungtimis“ suorganizuotas trijų seminarų ciklas vietos bendruomenių tinklaveikai, dialogo kultūros, tarpusavio pasitikėjimo ir bendradarbiavimo stiprinimui.

4.4. PVI veiklos, patirtis, atlikti tyrimai ir pozicija nuolat pristatomi viešai ir tikslinėms grupėms, atstovaujant glaudesnio valdžios ir nevyriausybinio sektoriaus bendradarbiavimo, didesnio piliečių bei NVO į(si)traukimo į sprendimų priėmimo procesus, efektyvesnio pilietinio ugdymo ir bendrai dabartinės Lietuvos pilietinės visuomenės galios stiprinimo idėjas, tęstine veikla siekiant teigiamų pokyčių šiose srityse.

II SKYRIUS

INFORMACIJA APIE PLANUOJAMĄ VEIKLĄ ATEINANČIAIS FINANSINIAIS METAIS

5. Veiklos tikslai:

Viešoji įstaiga „Pilietinės visuomenės institutas“ yra pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio pagrindinė veikla – stiprinti pilietinę visuomenę, aktyviai prisidėti diegiant ir įtvirtinant demokratines bei pilietines vertybes.

Įstaigos veiklos tikslai:

5.1. stiprinti pilietinę visuomenę, aktyviai prisidėti diegiant ir įtvirtinant demokratines bei pilietines vertybes;
5.2. teikti visuomenei objektyvią ir patikimą su viešąja politika susijusią informaciją;
5.3. tvirtinti ir ginti viešajame gyvenime pilietinės visuomenės idėją bei principus;
5.4. padėti piliečiams sąmoningai ir aktyviai dalyvauti viešojoje veikloje, naudotis savo pilietinėms laisvėms ir teisėmis.

6. Uždaviniai:

Veiklos uždaviniai:

6.1. stebėti, analizuoti ir prognozuoti pilietinės visuomenės raidos tendencijas;
6.2. atskleisti bei slopinti pilietinei visuomenei neigiamą įtaką darančius veiksnius;
6.3. diegti politinės kultūros, grindžiamos pagarba pilietinei visuomenei, standartus ir procedūras;
6.4. inicijuoti diskusijas dėl tolesnių Lietuvos strateginių prioritetų ir viešosios politikos gairių;
6.5. skatinti kritinio, argumentuoto ir analitinio diskurso įsitvirtinimą viešajame Lietuvos gyvenime;
6.6. skatinti pilietinio sąmoningumo, aktyvumo ir visuomeninio asocijavimosi įgūdžius.

7. Siekiant veiklos tikslų planuojami atlikti darbai:

7.1. Tęsti ilgalaikį Pilietinės galios indekso tyrimą. Atlikti Pilietinės galios indekso 2026 m. tyrimą, viešai pristatyti ir aptarti pristatyti 2025 m. tyrimo rezultatus.

7.2. Valdžios insitucijų organizuojamose darbo grupėse, viešose diskusijose ir panašiuose formatuose atstovauti tyrimais grįstą poziciją siekiant pilietinės visuomenės Lietuvoje stiprinimo, įgalinimo ir lygiavertės partnerystės priimant viešuosius sprendimus.

III SKYRIUS

INFORMACIJA APIE DALININKUS

8. Informacija apie dalininkus:

	Dalininkas	**Įnašo vertė finansinių metų (2025 m.) pabaigoje**	**Įnašo vertė praėjusių finansinių metų (2024 m.) pabaigoje**
8.1	Viešoji įstaiga "ATVIROS LIETUVOS FONDAS", įst. kodas 210063570	289,62 EUR	289,62 EUR
8.2	Viešoji Įstaiga "Pilietinės visuomenės institutas", 300044213	289,62 EUR	289,62 EUR
8.3	Fiziniai asmenys	868,86 Eur	868,86 Eur
		1448,10 EUR	**1448,10 EUR**

IV SKYRIUS

KITA INFORMACIJA

-